

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>Cum puteți sesiza o instanță de judecată

Croația

1 Este necesar să mă adresez unei instanțe judecătorești sau există o altă alternativă?

Părțile pot soluționa un litigiu în instanță, dar există și metode alternative de soluționare a litigiilor. În Croația, astfel de metode includ arbitrajul, medierea și acțiunile judiciare în sens mai larg, menite să obțină o tranzacție judiciară.

Medierea în cazul litigiilor care derivă din probleme de drept civil, comercial, dreptul muncii și alte tipuri de litigii cu privire la drepturi exercitate în mod liber de către părți, este guvernată de Legea privind medierea (*Zakon o mirenju*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) nr. 18/11].

Medierea reprezintă orice procedură, indiferent de denumirea acesteia (*mirenje, medijacija, posredovanje, concilijacija*) în cadrul căreia părțile urmăresc soluționarea litigiului lor prin încheierea unui acord comun, mai exact prin obținerea unui acord acceptabil pentru ambele părți, care le satisface nevoile și interesele, cu ajutorul unei părți terțe neutre – unul sau mai mulți mediatori (*posrednik, medijator, concilijator*) care ajută părțile să ajungă la un acord, fără a avea puterea de a impune o soluție obligatorie. Medierea se desfășoară într-o manieră convenită de părți; procedura se caracterizează prin natura sa opțională și prin autonomia părților. Medierea este voluntară, consensuală, informală și confidențială, iar părțile sunt egale în cadrul procedurilor.

Spre deosebire de mediere, arbitrajul (*arbitraža* sau *izbrano suđenje*) este un proces susținut în fața unei instanței de arbitraj, indiferent dacă activitatea acesteia este organizată sau coordonată de o persoană juridică ori de organismul unei persoane juridice care organizează și coordonează activitatea instanțelor de arbitraj. Arbitrajul este o manieră privată, voluntară, rapidă și eficientă de soluționare a litigiilor, în cadrul căreia părțile pot stabili cine va avea rolul de judecător dacă va apărea un litigiu, locul arbitrajului, dreptul substanțial și procedural aplicabilă, precum și limba (limbile) în care se va desfășura arbitrajul. Decizia unei instanțe de arbitraj cu privire la faptele cauzei are aceeași valoare ca o hotărâre judecătorească definitivă.

Codul de procedură civilă [*Zakon o parničnom postupku* (Monitorul Oficial al Republicii Croația nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 și 70/19)] prevede că o instanță poate, având în vedere toate circumstanțele, în special interesele părților și ale părților terțe legate de acestea, durata relațiilor și nivelul de încredere reciprocă, să emită o decizie, în cadrul unei audieri sau în alt mod, prin care să solicite părților să inițieze o procedură de mediere în termen de opt zile sau să le propună acestora să încerce să își soluționeze litigiul prin procedura de mediere. În plus, în cadrul audierii preliminare, instanța informează părțile că litigiul poate fi soluționat printr-o tranzacție judiciară sau printr-o procedură de mediere și le explică aceste posibilități de soluționare.

În anumite cazuri (introducerea unei acțiuni împotriva Republicii Croația), persoana care intenționează să senteze o astfel de acțiune este obligată să contacteze, în prealabil, biroul procuraturii care are competența teritorială și materială de a asigura reprezentarea în fața instanței la care urmează să fie introdusă o acțiune împotriva Republicii Croația, pentru a solicita soluționarea amiabilă a litigiului, cu excepția cazurilor în care reglementări specifice stabilesc un termen de introducere a unei acțiuni. Cererea de soluționare amiabilă a unui litigiu trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru transmiterea unei cereri standard către instanță.

2 Există termene pentru introducerea unei acțiuni în justiție?

Termenul de introducere a unei acțiuni în justiție depinde de tipul și natura juridică a acesteia. De exemplu, pentru protecția judiciară a drepturilor legate de muncă, există un termen de cincisprezece zile în care angajatul trebuie să depună o cerere către instanța competentă, prin care solicită protejarea dreptului încălcat, după înaintarea unei cereri de protejare a drepturilor către angajatorul său, cu excepția cazului în care angajatul a solicitat despăgubiri sau alte pretenții pecuniare derivate din raportul de muncă.

3 Trebuie să mă adresez unei instanțe din acest stat membru?

Da. În Croația, în cadrul procedurilor civile, instanțele emit o hotărâre în limita competenței acestora, definită în lege, iar autoritatea judiciară este exercitată de instanțele ordinare și specializate și de către Curtea Supremă a Republicii Croația (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

Instanțele de drept comun sunt instanțele municipale (*općinski sudovi*) și instanțele regionale (*županijski sudovi*). Instanțele specializate sunt cele comerciale (*trgovački sudovi*), administrative (*upravni sudovi*), instanțele pentru delikte (*prekršajni sudovi*), Înalta Curte Comercială a Republicii Croația (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Înalta Curte Administrativă a Republicii Croația (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) și Înalta Curte pentru Delikte a Republicii Croația (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

În Croația, instanța supremă este Curtea Supremă a Republicii Croația.

Legea poate stabili alte instanțe de drept comun și instanțe specializate, în funcție de competența acestora sau de alte aspecte juridice.

4 Dacă da, cărei instanțe din acest stat membru ar trebui să mă adresez, având în vedere domiciliul meu, al celeilalte părți sau alte aspecte ale cauzei mele?

Ca regulă generală, instanța competentă este cea care deține jurisdicția teritorială în ceea ce privește pârâul, mai exact, instanța în a cărei rază teritorială se află reședința permanentă a pârâului. Dacă pârâul nu își are reședința permanentă în Republica Croația, instanța cu jurisdicție teritorială generală este cea responsabilă pentru raza teritorială în care se află reședința temporară a acestuia.

În cazul în care, pe lângă reședința permanentă, pârâul deține și o reședință temporară în alt loc și circumstanțele permit să se presupună că acesta va locui acolo o perioadă relativ îndelungată, instanța din regiunea în care este situată reședința temporară este cea care deține jurisdicția teritorială generală.

Pentru procesele din cadrul litigiilor înaintate împotriva unui cetățean croat cu domiciliul permanent în străinătate, într-o țară în care acesta a fost detașat pentru a lucra în cadrul unei autorități naționale sau al unei entități juridice, jurisdicția teritorială generală aparține instanței din regiunea în care acesta a avut ultima reședință permanentă cunoscută din Republica Croația.

În cadrul litigiilor care implică elemente internaționale, o instanță din Republica Croația este competentă să judece acțiunea atunci când acest lucru este prevăzut în mod explicit prin lege sau printr-un tratat internațional. Dacă legea sau tratatul internațional nu precizează în mod explicit faptul că o instanță croată este competentă pentru un anumit tip de litigiu, o instanță croată este competentă să judece un proces atunci când acesta derivă din prevederile legale cu privire la jurisdicția teritorială a instanțelor din Croația.

5 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez în acest stat membru, având în vedere natura cazului meu și suma în joc?

Afirmația de mai sus depinde de tipul de litigiu și de prevederile Codului de procedură civilă care reglementează problemele legate de competența teritorială și materială.

Valoarea care face obiectul litigiului nu constituie un criteriu distinct care să afecteze competența teritorială și/sau materială a instanțelor din Croația.

6 Pot să introduc o acțiune în justiție în mod individual sau trebuie să recurg la un intermediar, de exemplu un avocat?

Conform structurii actuale a procesului de litigiu, stabilite de Codul de procedură civilă, oricare parte – persoană fizică sau juridică – poate alege liber dacă se va reprezenta singură în cadrul procedurii sau va fi reprezentată de un intermediar, de obicei un avocat, cu excepția cazului când Codul de procedură civilă prevede altfel.

Cu toate acestea, articolul 91 din Codul de procedură civilă limitează în mod semnificativ dreptul părților de a se reprezenta singure: în cazul în care, în litigiile care implică proprietăți, suma în cauză depășește 50 000 HRK, reprezentanții persoanelor juridice pot fi doar persoane care au trecut examenul de intrare în barou.

Mai mult, conform prevederilor articolului 91 din Codul de procedură civilă, părțile pot solicita permisiunea de a depune o cerere de reexaminare ori pot solicita reexaminarea prin intermediul reprezentantului (avocatului) lor sau, în cazuri excepționale, părțile pot depune ele înseși cererea dacă au trecut examenul de intrare în barou, sau cererea prin care se urmărește obținerea permisiunii de reexaminare poate fi înaintată în numele acestora de o persoană autorizată în conformitate cu Codul de procedură civilă sau oricare altă lege să le reprezinte în această calitate, chiar dacă persoana respectivă nu este avocat, cu condiția ca aceasta să fi trecut examenul de barou.

7 Pentru introducerea acțiunii, mai exact, cui trebuie să mă adresez: biroului de recepție, biroului grefierului instanței sau în altă parte?

Procedurile civile sunt inițiate prin introducerea unei acțiuni la o instanță competentă, direct la greșa instanței, prin poștă sau prin telegraf.

8 În ce limbă pot să-mi formulez cererea? Pot să formulez cererea oral sau trebuie să existe o cerere scrisă? Pot să trimit cererea prin fax sau prin e-mail?

Procedurile civile se desfășoară în limba croată, utilizând alfabetul latin, cu excepția cazului în care legea prevede utilizarea unei alte limbi sau a unui alt alfabet în instanțele individuale.

Părțile și ceilalți participanți la proceduri vor depune acțiunile, plângerile și alte documente în instanță în limba croată și în alfabetul latin.

O acțiune poate fi depusă direct la greșa instanței, prin poștă sau prin telegraf, deși cel mai frecvent se depune direct la greșă sau prin poștă.

Codul de procedură civilă oferă posibilitatea ca documentele să fie transmise în format electronic. Documentele transmise în format electronic trebuie semnate utilizând semnătura electronică calificată, conform reglementărilor speciale.

9 Există formulare speciale pentru intentarea de acțiuni sau, în caz contrar, cum trebuie să depun cererea de chemare în judecată? Există anumite elemente specifice care trebuie depuse la dosar?

Formularele sunt utilizate doar pentru procedurile europene cu privire la cererile cu valoare redusă. Mai multe detalii cu privire la acestea sunt disponibile în broșura „Cererile cu valoare redusă – Republica Croația”.

Codul de procedură civilă precizează informațiile pe care trebuie să le cuprindă cererea: o plângere specifică privind fondul cauzei și plângerile secundare, faptele pe care reclamantul își fundamentează plângerea, dovezi care să ateste aceste fapte și orice alte informații care trebuie să fie incluse la fiecare depunere (articolul 106 din Codul de procedură civilă).

Fiecare depunere, inclusiv cererile, trebuie să conțină următoarele informații: denumirea instanței, numele și reședința permanentă sau temporară ale părților, ale reprezentanților legali și ale agenților acestora, dacă este cazul, codul numeric personal al părții reclamante, obiectul litigiului, declarația și semnătura părții reclamante.

Partea respectivă sau reprezentantul acesteia își semnează numele la finalul cererii.

Dacă declarația include o plângere, partea în cauză trebuie să precizeze, în documentul depus, faptele pe care își fundamentează plângerea și dovezile, dacă este cazul.

Instanța tratează cererea chiar dacă reclamantul nu a precizat temeiul juridic al acesteia; chiar dacă reclamantul a precizat temeiul juridic, acesta nu este obligatoriu pentru instanță.

10 Va trebui să plătesc cheltuieli de judecată? Dacă da, când? Va trebui să plătesc un avocat chiar din momentul depunerii cererii?

Părțile trebuie să plătească taxele judiciare reglementate de Legea privind taxele judiciare (*Zakon o sudskim pristojbama*) (NN nr. 118/18).

Taxele judiciare prevăzute de Codul de procedură civilă se aplică persoanelor care depun cererea sau în al căror interes sunt desfășurate anumite acțiuni prevăzute prin lege.

Cu excepția cazului în care Legea privind taxele judiciare prevede altfel, există taxe judiciare pentru:

depunerea de documente (cereri, căi de atac, cereri de executare etc.), în momentul depunerii; și pentru documentele depuse înregistrate, atunci când se finalizează înregistrarea;

documentele depuse în scopul apărării, după finalizarea procedurilor pentru fiecare parte, proporțional cu succesul avut în cauza respectivă;

transcrierile instanței, la cerere;

hotărârile judecătorești, atunci când partea implicată sau reprezentantul acesteia primește o copie a hotărârii;

certificatul de moștenitor, atunci când devin definitive;

procedurile de lichidare, faliment și soluționare forțată, în cazul emiterii unei hotărâri cu privire la divizarea principală sau al emiterii unei hotărâri de aprobare a soluționării forțate;

alte acțiuni, atunci când sunt solicitate sau atunci când instanța inițiază procedura.

Regula generală pentru plata costurilor procedurilor de litigiu este că partea care pierde procesul în integralitate trebuie să acopere cheltuielile părții adverse și ale intervenientului acesteia în cadrul procedurii. Intervenientul părții care pierde procesul trebuie să acopere cheltuielile aferente acțiunilor sale.

Costurile reprezentării de către avocați, remunerația avocaților și la rambursarea costurilor sunt reglementate de Legea privind profesiile juridice (*Zakon o odvjetništvu*) (Monitorul Oficial al Republicii Croația nr. 9/94, 117/08 traducere, 50/09, 75/09, 18/11 și 126/21).

Un avocat are dreptul la un tarif pentru serviciile juridice și la rambursarea oricărui costuri suportate în legătură cu activitatea prestată, conform tarifului stabilit de Asociația Barourilor și aprobat de ministrul justiției; după prestarea unui serviciu în beneficiul clienților lor, avocații trebuie să emită o factură. În cazul anulării sau al revocării unei împuterniciri, avocatul emite o factură în termen de 30 de zile de la data anulării sau a revocării împuternicirii.

În cauzele cu privire la dreptul de proprietate, avocații pot stabili remunerația pentru activitatea acestora împreună cu partea pe care o reprezintă, proporțional cu succesul lor în cadrul procedurii, mai exact acțiunile legale pe care le efectuează în numele părții, conform tarifului lor oficial. Un astfel de contract este valid doar dacă a fost întocmit în formă scrisă.

Prin urmare, în cauzele cu privire la dreptul de proprietate, părțile implicate pot reglementa relația lor cu avocatul printr-un contract scris.

11 Pot să solicit asistență judiciară?

În conformitate cu articolul 3 din Legea privind profesia juridică, avocații respectivi trebuie să fie autorizați, în Croația, să ofere toate tipurile de asistență juridică, în special în materie de consultanță juridică, întocmire a acțiunilor, redactare a plângerilor, a motiunilor, a solicitărilor, a cererilor, a căilor de atac extraordinare și a oricărui alte pledoarii, precum și să reprezinte părțile.

În plus, părțile pot beneficia de asistență juridică gratuită. În special, Legea privind asistența juridică gratuită (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (Monitorul Oficial al Republicii Croația nr. 143/2013 și 98/19) prevede acordarea de asistență juridică gratuită cetățenilor care au nevoie de aceasta, dar nu sunt în măsură să o obțină. Informații privind sistemul de asistență judiciară gratuită în Croația pot fi găsite pe [următorul site](#).

12 Din ce moment se consideră că acțiunea mea este introdusă în mod oficial? Voi primi informații din partea autorităților cu privire la introducerea corectă a acțiunii?

O procedură civilă este instituită prin înaintarea unei acțiuni și este introdusă prin transmiterea acestei acțiuni către pârât.

După primirea acțiunii, încep pregătirile pentru proces.

Acestea includ examinarea preliminară a acțiunii, iar dacă acțiunea nu este inteligibilă sau dacă nu conține toate elementele necesare pentru demararea sa, instanța îi solicită părții reclamante să corecteze sau să modifice, conform instrucțiunilor oferite, documentele depuse și să i le retransmită, în scopul corectării sau al modificării lor.

13 Voi obține informații detaliate referitor la succesiunea evenimentelor ulterioare (cum ar fi intervalul de timp permis pentru înfățișare)?

Părțile implicate, avocații și reprezentanții acestora sunt informați cu privire la progresul cauzei de către funcționarul grefei, în baza informațiilor înregistrate și incluse în dosar.

Informațiile se limitează la date privind etapa procedurii și judecătorii unici, președinții de cameră, membrii camerei și referenții juridici care audiază cauza.

Atunci când se transmit informații, este interzis să se facă declarații privind corectitudinea acțiunilor instanței individuale sau posibilul rezultat al procedurilor.

Informațiile pot fi transmise prin telefon, e-mail și în formă scrisă.

Părțile pot obține pe internet acces la informațiile privind evoluția procedurii și la judecătorii unici, președinții de cameră, membrii camerei și referenții juridici care audiază cauza dacă pentru cauza respectivă este utilizat serviciul de Acces public la informații de bază privind procesele judiciare / sistemul electronic de gestionare a cauzelor (*Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima – usluga e-Predmet*).

Termenele pentru înfățișarea în instanță și întreprinderea altor acțiuni de către părțile implicate sau de către instanță sunt prevăzute în Codul de procedură civilă.

Informații suplimentare privind termenele și tipurile de termene sunt disponibile în pachetul de informații intitulat „[Termene procedurale – Republica Croația](#)”.

Ultima actualizare: 11/08/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.